

Iwona Agnieszka JABŁOŃSKA, *Integralny rozwój i wychowanie małego dziecka jako zadanie rodziców. Katolicka myśl pedagogiczna XX wieku w Polsce inspiracją dla kolejnych pokoleń*, Radom: Wydawnictwo Naukowe 2020, ss. 320.

DOI: <https://doi.org/10.18290/rped20124-11>

Recenzowana publikacja podejmuje zagadnienie integralnego rozwoju małego dziecka jako zadania dla rodziców. Monografia osadzona została w pewnej przestrzeni historycznej XX wieku z jednoznacznymi wskazaniem dla współczesnych wyzwań edukacyjnych, społecznych, kulturowych i cywilizacyjnych.

Publikacja składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia i bardzo bogatej bibliografii.

W pierwszym rozdziale (s. 25-72) autorka nakreśliła podstawy integralnego rozwoju i wychowania dziecka w katolickiej myśli pedagogicznej. Powołując się na głos Ludwika Jeleńskiej z 1930 r., zadała pytanie: „Jak scalić wewnętrznego człowieka, jak go uzgodnić z samym sobą, jak go zrobić jednym?” (s. 25). Lektura książki wydaje się być próbą odpowiedzi na postawione pytanie. Autorka, szukając odpowiedzi, prowadzi czytelnika przez meandry historyczno-kulturowe, kreśląc tło rozwoju katolickiej myśli pedagogicznej w Polsce XX wieku. Przyjmuje konkretną, tomistyczną koncepcję człowieka.

W drugim rozdziale (s. 73-124) skoncentrowała się na roli i zadaniach rodziców w ujęciu wybranych przedstawicieli katolickiej myśli pedagogicznej XX wieku w Polsce. Odwołuje się do koncepcji Karola Mazurkiewicza (1881-1942), Stanisława Podoleńskiego (1887-1945), Barbary Żulińskiej (1881-1962), Józefa Wilka (1937-2003), Teresy Kukołowicz (1925-2014). Jest to bardzo ciekawy poznawczo rozdział, bowiem przywołane postaci żyją w odmiennym czasie, reprezentują różne środowiska i różne dyscypliny. Jednak łączy ich jedna myśl, a mianowicie: „rodzina jest niezbędna i niezastąpiona w integralnym rozwoju i wychowaniu dziecka” (s. 123).

Trzeci rozdział (s. 125-186) autorka poświęciła integralnemu rozwojowi i wychowaniu małego dziecka w rodzinie. Zaprezentowała tu zagadnienia więzi dziecka z matką i ojcem, komplementarność ról matki i ojca, a także znaczenie relacji w rodzinie dla integralnego rozwoju i wychowania małego dziecka. Posłużyła się głównie literaturą psychologiczną i pedagogiczną.

W rozdziale czwartym (s. 187-222) Iwona Jabłońska zaprezentowała kulturę pedagogiczną rodziców w odniesieniu do integralnego rozwoju i wychowania dziecka. W nim scharakteryzowała kilka czynników mających znaczenie dla integralnego rozwoju,

takich jak: świadomość wychowawczą, kulturę pedagogiczną, postawy rodzicielskie, style wychowania w rodzinie oraz atmosferę domu rodzinnego.

Ostatni piąty rozdział (s. 223-280) zdaje się być podsumowaniem całości. W nim autorka prezentuje wskazania pedagogiczne dla współczesnych rodziców. Szczególnym atutem tej części jest umiejętność skonfrontowania przez badaczkę myśli i wskazówek zaprezentowanych pedagogów katolickich XX wieku ze współczesnym dorobkiem pedagogiki i psychologii rozwojowej.

Prezentowana publikacja jest bardzo cenną naukowo pozycją. Podejmując się próby jej oceny, należy odnieść się do warstwy metodologicznej, formalnej i praktycznej. Od strony metodologicznej pozycja jest czytelna, spójna i logiczna. Na całość składa się wstęp, część główna, zakończenie oraz wykaz bardzo bogatej i zróżnicowanej literatury (s. 289-318).

Od strony formalnej publikacja jest przemyślana, styl wypowiedzi przejrzysty, a język zrozumiały. Jej walorem praktycznym jest przeznaczenie dla rodziców, nauczycieli i wychowawców. Jak zaznacza sama autorka, należy na nowo odczytać i wprowadzić do praktyki wychowawczej propozycje formułowane przez przedstawicieli pedagogiki katolickiej, doceniając wartość i znaczenie wychowania domowego, zwłaszcza na początkowym etapie rozwoju (s. 287-288). W dobie przenikania kultur, światów, systemów należy zadbać o propagowanie rodzimej pedagogiki i jej bogatego dorobku, stąd należy w szczególności sposób wyakcentować, że dodatkowym walorem książki jest obcojęzyczne streszczenie.

Podsumowując, pozycja naukowa *Integralny rozwój i wychowanie małego dziecka jako zadanie rodziców. Katolicka myśl pedagogiczna XX wieku w Polsce inspiracją dla kolejnych pokoleń* posiada walory teoriopoznawcze i interdyscyplinarne. Wnosi cenny wkład nie tylko do pedagogiki małego dziecka czy pedagogiki przedszkolnej, ale także do pedagogiki wczesnoszkolnej, pedagogiki rodziny, historii wychowania i pedagogiki chrześcijańskiej. Mamy więc do czynienia z cenną pozycją. Warto do niej sięgać, warto ją poznać, warto kształtować spojrzenie na konieczność integralnego rozwoju i wychowania małego dziecka w dobie eskalacji tendencji liberalistycznych.

Magdalena Parzyszek
Katedra Pedagogiki Rodziny KUL
mparzyszek1@op.pl